

AJALOORINGI 34. ORIENTEERUMINE

“Sometimes lose, always win”

Jälle on käes sügis ja paras hetk panna end proovile - algab ajalooringi 34. orienteerumismäng, mis sellel korral käib ühte jalga koolis toimuva ajarännaku ja olümpiamängudega. Seekord siis igal rindel spordilainel. Kui tavaliselt oleme valinud vormiks maratoni ehk pika ja põhjaliku teekonna võitjate selgitamiseks, siis seekord jookseme **SPRINTI** ehk kõik jõuvarud tuleb kohe ja otsustavalt mängu panna, sest finiš paistab juba stardist. Sprindime aga sellepärast, et mitte kooliolümpiale jalgu jääda ehk **TÄHELEPANU, VALMIS OLLA, START!**

Ja startida tuleb suunaga kesklinna poole ehk teid ootab

**Eesti Spordi- ja
Olümpiamuuseum**

Kuidas osaleda?

Meeskond - max 3 inimest

AEG - **9.-14. september kell 15.00**

KOHT - Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum (avatud K-P kell 10-18.00) Sisse pääs orienteerujatele prii! (Tuleb öelda, et Mart Reiniku Kooli orienteeruja ja parooliks "Sometimes lose, always win")

Ülesanded leiate kooli kodulehelt!

DETAILIPILDID on seekord natuke teistsuguseid ehk mööda nurgataguseid käima ei pea.

KÜSIMUSTELE ja detailipiltidele vastuste otsimiseks saate kasutada nii Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseumi näituseid, internetiavarusi (muis.ee, sport24.ee, esbl.ee), ja ka Reiniku kooli juubelialbumit.

KÕIK ÕLEKÕRRED on LUBATUD, aga muuseumis palume mitte tüüdata töötajaid ega survestada neid õigete vastuste saamiseks. Ei dopingule! Kuigi väärikas ei ole ka infoga kauplemine!

Vastuseid ootame **VÄLJAPRINDITUNA** Vanemuise 48 valvelauda.

Kaalul on nagu ikka 2 karikat ehk

Puidune ÕPILASTE karikas ja

klaasine ÕPETAJATE JA VILISTLASTE KARIKAS ootab uusi omanikke! Vilistlaste read muudkui täienevad, konkurents suureneb ja tipus on **VÄGA TIHE!**

Võib-olla läheb käiku ka Ajalooringi karikas **MEIE PAUL**, aga see selgub mängu käigus!

PILDID:

1. Esimeses pildiülesandes pead ära tundma spordivahendid. PS! Mõni spordivahend võib tänapäeval veidi teistsugune välja näha:-)

ODA KÄEPIDE

MÕÕDULINT

MÕÕGAKÄEPIDE

AMB

VIBU

TÕSTEKANGI KETAS

SUUSAKEPP

SUUSAKLAMBER

REKET

UISK/UISURAUD

JALGRATTA JALAHOIDIK

STARDIPAKK

HOKIKEPP

2. Nüüd on Sinu ees detailipildid erinevatest olümpiamaskottidest. Uurige välja,

- a) millisteks olümpiamängudeks need maskotid loodi?
- b) mis aastal need olümpiamängud toimusid?
- c) mis nime nad kandsid?

2004 Athena

ja Phevos.

1992 Cobi

1988 Hodori

1996 Izzy

1984 Sam

1994 Hakon

1980 Miša

1998 Sukki, Nokki, Lekki ja Tsukki

2006 Gliz

2008 Nimi

1980 Vigri

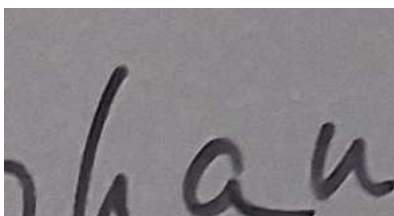
3. Nüüd vaatate otsa Eesti tuntud sportlaste autogrammidele, millest on muidugi suurem osa ära lõigatud:-) Täiuslikud versioonid leiate muuseumist. Uurige välja

a) kellele need kuuluvad?

b) mis spordialaga nad seotud on?

TANEL KANGERT jalgrattasõit

JOHANNA TALIHÄRM laskesuusatamine

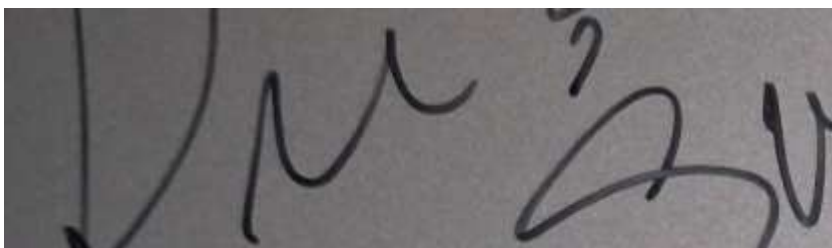
JAAN EHLVEST male

RASMUS MÄGI kergejõustik

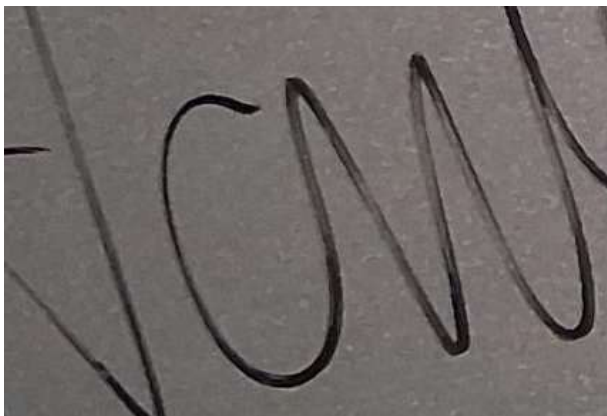
ENELI JEFIMOVA ujumine

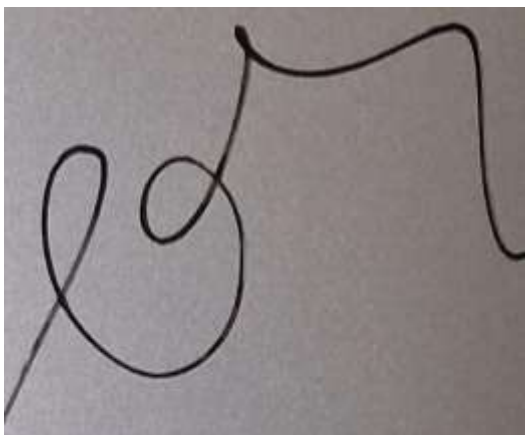
KRISTINA

ŠMIGUN-VÄHI

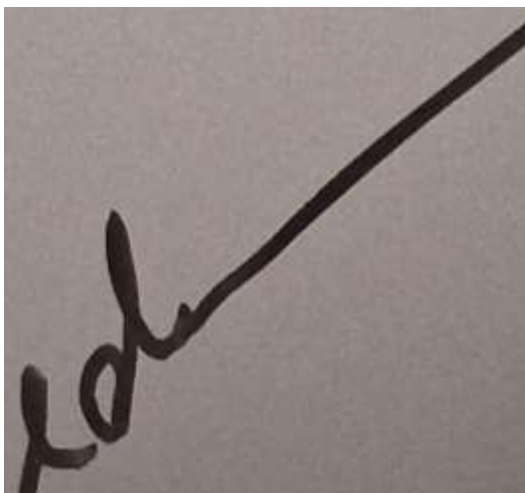
murdmaasuusatamine

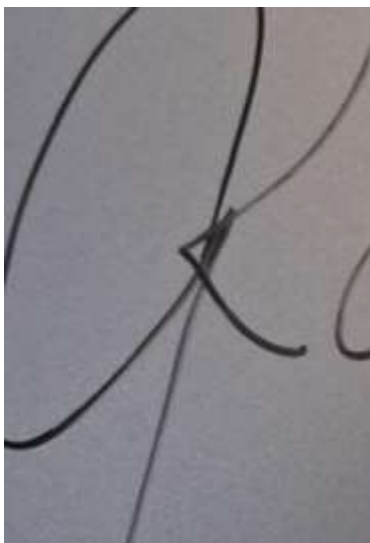
HANS-CHRISTIAN HAUSENBERG kergejõustik

KREGOR ZIRK ujumine

JAAK UUDMÄE kergejõustik

GERD KANTER kergejõustik

KELLY SILDARU vigursuusatamine

SASKIA ALUSALU kiiruisutamine

NELLI DIFFERT vehklemine

KAREL TILGA kergejõustik

laskesuusatamine

TUULI

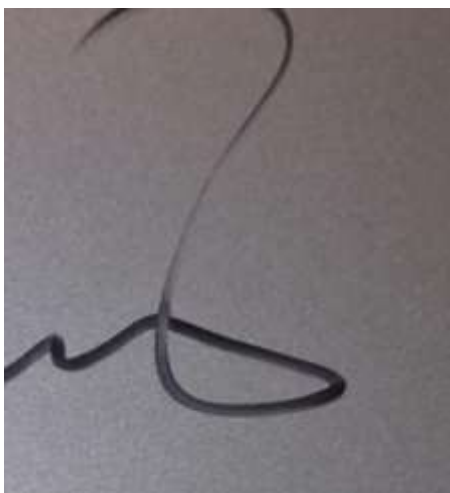
TOMINGAS

KERSTI KALJULAIK jalgratas, jooks, ujumine

JANAR TALTS tõstesport

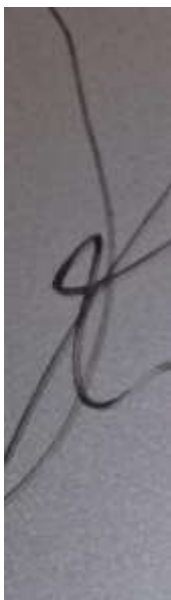
ALAR KARIS kergejõustik jt

KAIDO KÜLAOTS male

MART SEIM tõstesport

OTT KIIVIKAS kulturism

SALUMETS korvpall

JAAK

TANEL TEIN korvpall

KRISTJAN KANGUR korvpall

4. Viimane detailiülesanne. Tunne ära sportlane:-)

ALEKSANDER ABERG

KRISTINA ŠMIGUN-VÄHI

ERIKA SALUMÄE

KAIA PARVE HELINURM

ERKI NOOL

KRISTJAN PALUSALU

URMAS HEIN

JÜRI JAANSON

ALLAR LEVANDI

KELLY SILDARU

PAUL KERES

KÜSIMUSED:

1. Leia üle avahoidla ja uuri välja:

- a) Mitu jalgratast on avatud hoidlas väljas? **8**
- b) Mitu sõudepaati? **0, seal on kanuu ehk aerutamise paat ja matkasüst**
- c) Mitu malelauda? **1**
- d) Avatud hoidlas on üks ese, mis on osalenud ka Anu Saagimi käes saates “Kodukäijad”. Mis ese ja kellele see kuulus? **Relvakaba, Tuuli Tomingas**

2. Keda peetakse spordimuuseumi arvates võimlemiskitse kasutuselevõtjaks? **Sakslane Ernst Eiselen**

3. Kooli võimlates on varbseinad. Neil on eesti keeles ka üks teine vana paralleelnimi. Milline ja miks see nimi? **ROOTSI REDEL, LEIUTAJAKS ROOTSI VÕIMLEMISPEDAGOOG LING**

4. Kes on see isik, kellelt said näpunäiteid enamik 19. sajandi lõpus ja 20. sajandi alguses tegutsenud Eesti tuntumaid jõumehi eesotsas Lurichiga? **PETERBURIS TEGUTSENUD ARST KRAJEWSKI**

5. Üks Eesti jõumees on läinud ka 20. sajandi Eesti tehnikaajalukku - kes ja kuidas? **ALEKSANDER ABERG OLI ESIMESI EESTLASI; KELLELE KUULUS LENNUK**

6. Spordimuuseumis on väljas ka Experdi esemed. Mis spordiala esindaja ta on ja mis nendeks esemeteks on? **TAKISTUSSÕIDUHOBUNE 2024 OM, JÕHVITUTT JA KABJARAUD**

7. 2024. aasta Pariisi olümpiamängude vitriinis on lisaks Eesti koondise esemetele ka ühe teise riigi koondise esemed. Nimeta riik ja isik, kellega need seotud on! **ŠVEITS, RIVO VESIK**

8. Spordimuuseumi näitusel on väljas ese, millega on püstitatud 5 maailmarekordit. Mis ese see on ja kellele kuulus? **MUDELENNUK; TOOMAS MARDNA**

9. Nimeta need kolm Eesti maadlejat, kelle maadlustrikood on spordimuuseumi püsinäitusel väljas. **MÄE, KOTKAS, LÕHMUS**

10. Mitmed Eesti muusikud ja heliloojad on teinud heal tasemel sporti ja mõni lausa tippu välja jõudnud. Kuidas on end Eesti spordilukku kirjutanud aga helilooja Gunnar Pedraudse? **TELESAATE MALEKOOL SIGNATUURI AUTOR**

11. Millise lausega alustas Lembitu Kuuse teleülekannet Tartu Maratonist 2012. aastal? **SEE HETK ON JÄLLE KÄES**

12. Mitu OM-medalit (KULD-HÕBE-PRONKS), MM-medalit (KULD-HÕBE-PRONKS) ja MM-etapivõitu said Eesti suusatajad 1999-2010? **4-2-1; 3-5-2 ja 22**

13. Mis mudel vormel Estonias on spordimuuseumis väljas? **ESTONIA 15-M**

14. EESTLASED MAAILMAS saalis on seinal 13 Eesti sportlast. Kes on neist kõige pikem ja kes kõige lühem? **VENNO; KONTAVEIT**

15. Mitu postkaarti (sh nimekaardid, fotod) on Lurichi näitusel vitriinis klaasi taga?

16. Mis laul oli Billboardi edetabelis esikohal olümpiamängude avapäeval

- a) Lake Placid 1980 Michael Jackson „Rock with You“
- b) Lillehammeris 1994 Celine Dion „The Power of Love“
- c) Sydney 2000 Janet „Doesn't Really Matter“
- d) Beijing 2008 Katy Perry „I Kissed a Girl“
- e) PyeongChang 2018 Drake „God's Plan“

17. Minge kuulsuste halli ja uurige välja (vaadake videosid ja vitriine!):

- a) kellele kuuluvad järgmised ütlemsed?
- b) milline ese kuulsuste hallis on nendega seotud?

- 1) “Kõik treenivad palju, küsimus on lihtsalt selles, kes suudab suurema kasuteguriga treenida.” - **TARMAK**, võistlusnumber 410
- 2) “Selge see, et igal medalil on oma lugu” - **Kanter**, Teemantliiga võiduauhind (karikas)
- 3) “Põhiline eesmärk tuleb endale seada ikkagi see, et keskenduda maksimaalselt igaks soorituseks ja anda endale aru, et see on viimane võimalus ja viimane šanss, et võimalikult vähe lasta end välisel heidutada.” **NOOL**, naelkingad
- 4) “Ma olen alati rõhutanud, et tähtis pole mitte see, et milline sa oled esimesel, teisel või kolmandal kilomeetril, vaid tähtis on see, et juhhuu medal on minu!” **ŠMIGUN**, suusakombinesoon
- 5) “Aitäh, et tulite, et tulite mind lihtsalt tänama! Aitäh!” - **SALUMÄE**, ei ole eset

18. Ka meie kooli õpetajad on kõvad sportlased. Kes peituvad nende saavutuste taga?

1) EMV U20 hõbe odaviskes ja pronks kettaheites - **HEIGO VAHTRIK**

2) Täiskasvanute EMV sõudmises 3 kulda, 6 hõbedat, 1 pronks - **THU PETERSON**

3) Eesti karikavõitja jäähokis ja EMV 2 pronksi - **KAISA ARUMÄE**

4) Võrkpallis EMV 1 hõbe ja 3 pronksi - **KÖÖBI**

5) Täiskasvanute EMV sõudmises 5 kulda, 14 hõbedat, 10 pronksi - **URMAS HEIN**

19. Kellele kuulub meie seekordse orienteerumise hüüdlause “Sometimes lose, always win”? **Toomas Peterson, käsipallur**

20. Tõnis Niinemetsa näitusel on ka üks ese, millega ta ise noorpõlves sportis. Mis ese see on ja miks ta näitusel väljas on? **Võrkpall, Rootsi (MM-i medalistid) ja Eesti rannavõrkpallurite autogrammid peal**

21. Miks kinkis laskesuusataja Rene Zahkna oma kombinesooni Tõnis Niinemetsale? **Talle endale oli see väikseks jäänud**

22. Allpool on kolme olümpiamängudel või maailmameistrivõistlustel osalenud Tartu Mart Reiniku Kooli vilistlase mälestused oma kooliajast. Kelle?

a) Viiendas klassis olin valiku ees: kas sport või muusika. Sedapuhku jäi valik spordi peale ja see valik on kujundanud minu tulevast elu ja karjääri. Käisin igapäevaselt

treeningutel ja olen enam kui kindel, et spordiga tegelemine innustas veelgi paremini koolis õppima. **JANIKA MÖLDER**

b) Kui ma 18-aastaselt keskkooli lõpetasin, olin sõrme või tegelikult terve käe tippspordile andnud. Olin Nõukogude koondise lootustandev noorsportlane. Käisin keskkooli lõpuaastal juba Ameerika Ühendriikides juunioride maailmameistrivõistlustel. Koolikaaslased tegid eksameid, kui mina Washingtonis jalga keerutasin. **RIHO SUUN**

c) Meil oli tüdrukuteklass. Kui ma õigesti mäletan, siis oli ka poisteklass. /.../ Koolis olid ka korvpalli- ja joonistamisring. Mina käisin joonistamisringis. Mäletan, et joonistasime kooli köögis pliidil olevaid suuri alumiiniumist katlaid. **VALVE LÜÜTSEPP-KAASIK**

23. Mis võistlusnumbrit kandis esimese Tartu Maratoni võitja Rein Tikk? **112**

24. Soomlased taaskasutasid 1950. aastatel kingituste ja meenetena omapäraseid medaleid. Ka mitmed eestlased said need, mis medalitega oli tegu? **1940. aasta ärajäänud Helsingi olümpiamängude osavõtumedalid**

25. Nüüd ise ka sporti tegema.

- a) Minge I korrusele ja hüpake paigalt kaugust ning tehke tulemusest koos hüppajaga pilt ning lisage siia!
- b) Minge II korrusele ja tehke pilt võistlejast koos tulemusega reaktsiooniseina juures!

26. Millises Tartu linnaosas asuvad järgnevad ajaloolised spordiplatsid?

Supilinn, Oa tänav

Kesklinn, Vallikraavi

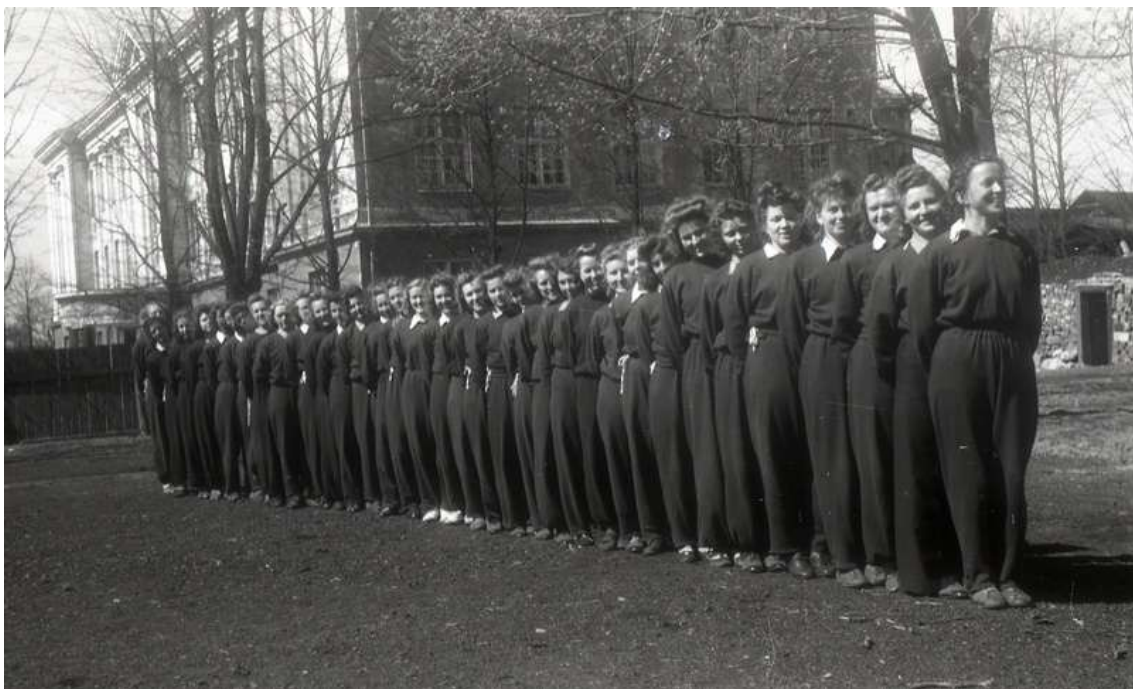
Karlova, Õpetajate seminari spordiplats

Südalinn, Toomemäe

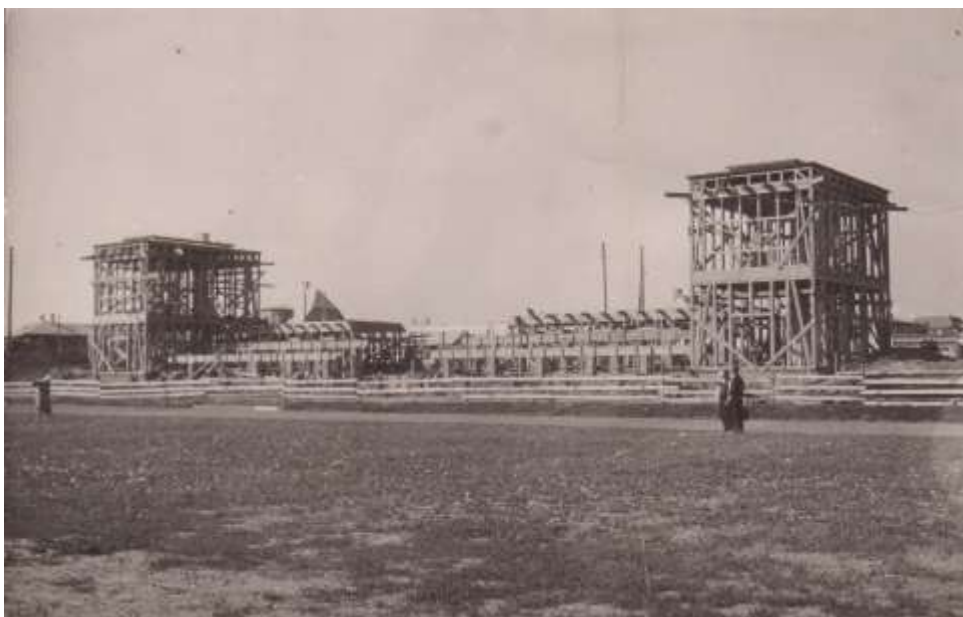
Ülejõe

Vaksali, EÜSi spordiplats (taga MHG)

Tähtvere

Tammelinn

